

SLOVENSKI NAROD.

Sehaja vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 80 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 34 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petiti-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafljovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo v I. nadst., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnistva telefon št. 85.

Pozor volilci!

Klerikalci pobirajo našim volilcem legitimacije s pretvezo, da jim hočejo preskrbeti glasovnice za ožjo volitev. Seveda bi bilo to komodno, ali mi z ozirom na svobodo volitev ne moremo prepustiti, da bi slov. ljudska stranka vplivala na ta način na izid volitev. Pokažite tem ljudem vrata in naznanite nam vsako tako postopanje.

Kdor bi bil že izročil pomotoma legitimacijo nasprotnemu agitatorju, naj jo takoj nazaj zahteva ali pa se zgiasi v uredništvu „Slovenskega Naroda“.

Volitve.

Kar je prinesel dan 14. maja, tega se pač niso nadejali tisti visoki krogi, katerim je ljudstvo zgolj orodje in sredstvo za njihove namene. Učakali so presenečenje, ki jim leži v vseh kosteh.

Tako lep načrt so si bili napravili za prihodnje vladanje in zdaj je šlo po vodi. V parlament vstopi nova stranka, ki utegne biti, kakor vse kaže, najštevilnejša in najenotnejša. Ta stranka so socialni demokrati. Že zdaj imajo 56 mandatov, to število pa utegne narasti na 80 ali celo na 90.

Nihče pod milim nebom ni tega pričakoval. V vladnih krogih se je računalo, da dobe socialni demokrati kvečjemu kakih dvajset mandatov in da bodo v novem parlamentu pač mnogo in glasno govorili skozi okna, sicer pa da bodo brez vpliva in brez veljave.

Sedaj pa tak prevrat. Na tleh leže stebri sedanje vlade, Mladočehi in nemški nacionalci, nič jim ni pomagal, da so pri volilni reformi zložili okraje zgolj po svojih potrebah in prakticirali z volilno geometrijo, kakor jim je kazal strankarski interes. Okrajji so bili tako zloženi, da bi morali zmagati Mladočehi in nemški nacionalci, a vendar so bili eni in drugi strahovito poraženi.

Socialni demokrati in klerikalci so dobili največ mandatov. Ni dvoma, da se njih število še pomnoži, a splavala so po vodi tudi upanja klerikalnih strank, da bo novi parlament njih domena in da bodo vso državo postavili na klerikalno podlago. Socialni demokrati bodo imeli v novem parlamentu tako moč, da nobena vlada ne bo mogla vladati proti njim, da se ničesar ne bo moglo zgoditi proti njihovi volji in da bodo brez posebnih težav mogli preprečiti vse nakane, ki naj poklerikalijo državo. Velika stranka bodo klerikalci, toda klerikalna drevesa ne bodo zrastle do neba, zato bodo skrbeli socialni demokrati.

Globok prepad loči napredne stranke od socialnih demokratov, a na drugi strani je med naprednimi strankami in med socialnimi demokrati toliko skupnih interesov v kulturnih, političnih in gospodarskih vprašanjih, da se vsaj mi tega uspeha socialnih demokratov od srca veselimo. Zdaj bo v parlamentu brezobzirna svobodomiselnost, ki bo imela veliko moč in to bo

dobro za svobodomiselnost idejo sploh in tudi na Slovenskem.

A tudi nekoliko škodoželjnosti se poraja človeku v srcu, če pomisli, kake namene so imeli dvorni krogi z volilno reformo. Zdaj bodo ti dvorni krogi šele videli, kaj so storili. Prej sta bila le dva moža, Daszynski in Pernerstorfer, ki sta včasih posvetila dvornim krogom; zdaj bo takih mož najbrž kakih osemdeset. Popolnemu absolutizmu, ki je odet s parlamentarnim plaščem vladal brezobzirno, brutalno in samopašno v avstrijski državi, bo zdaj kmalu odklenkalo. To se bodo še za ušesi praskali na dvoru, kadar bodo začeli grmeti socialnodemokratski topovi.

Na Slovenskem so volitve prinesle klerikalcem tudi veliko razočaranje. Volilna reforma se je napravila popolnoma po željah klerikalcev. Vsi okrajji so zloženi tako, da bi klerikalci zmagali. Zloženi so okrajji tako, da bi je to zdravi pameti v obraz. Na Kranjskem se je vsled tega zgodilo, o čemer ni nihče dvomil. Zmagali so na deželi klerikalci. Resen je bil odpor proti njim samo na Notranjskem, drugod nikjer, a na Notranjskem so manjšine častne. Eno je gotovo: Dani se na Kranjskem, tako se dani, da je klerikalcev lahko strah. Naj pridejo na pr. v ljubljansko okolico železniške delavnice, ki jih je izposloval župan Hribar, in Šusteršič bo poražen. Že zdaj je bilo v tem okraju, ki velja za najbolj klerikalnega, brez posebne agitacije oddanih 1500 protiklerikalnih glasov. In v tem okraju se do zadnjih tednov ni nikdar nič storilo proti klerikalcem.

Zato pa sta na Štajerskem zmagala koj pri prvi volitvi dva protiklerikalna kandidata, tretji pa pride v ožjo volitev, pri kateri bo skoro gotovo zmagal in ožja volitev bo tudi na Krasu. Uspeh narodne stranke na Štajerskem je vsekako velik in jako vesel pojav.

Za uspehe, ki so jih dosegli klerikalci, se imajo zahvaliti katoli-

ški cerkvi. Samo in edino katoliška cerkev je zmagala. Katoliška cerkev je šla v boj, zlorabeč zakramente, zlorabeč leco in spovednico, in zmagala je s svojim duševnim in materialnim pritiskom na kmetstvo ljudstvo. Služabniki katoliške cerkve so delali z vsemi sredstvi in zmagali s hudodelskim nasilstvom. Na svetu pa se masuje vsaka stvar in masovala se bo tudi ta.

Državnozbornske volitve.

Dunaj, 15. maja. Izmed strankinih voditeljev so izvoljeni dr. Lueger (dvakrat), dr. Adler, dr. Gross, Peschka, dr. pl. Fuchs, dr. Ebenhoch, Vasilko, dr. Pacák in Prá-žak. Propadli pas: grof Stürgkh, Grabmayr, Schönerer, Stein, Choc in Kubr. V ožjo volitev pridejo: dr. Chiari, dr. Hofmann-Wellenhof, Pernerstorfer, Malfatti, Bärnreither, Pacher, Wolf, dr. Stransky, dr. Kramář in Klofač (dvakrat). Iz veleposestva ni nihče izvoljen. Razen Stürgkha so padli grof Deym, grof Larish in grof Buquoy; v ožjo volitev pa pridejo dr. Bärnreither, dr. Damm in grof Kolovrat.

Vsenemci in nemški radikalci niso dobili ne enega mandata. Schönerer in Stein izgineta s pozorišča. V ožjo volitev pride le Iro, toda upanja je malo, da bi zmagal. Brez krščanskih socialistov ne spravijo vse ostale nemške stranke sto poslancev za skupni blok.

Zader, 15. maja. V Zadru je treba ožje volitve med županom Ziliottijem in Prodanom; v Šibeniku med dr. Dulibičem (hrvatska stranka prava) in Iljadico (samostojni kandidat) in v Splugetu med Bulićem (čista stranka prava) in dr. Smolako (hrvatski demokrat). V 9. okraju je izvoljen dr. vitez Vuković (Hrvat).

Dunaj, 15. maja. Izmed 64 mandatov na Nižjeavstrijskem so dobili

krščanski socialisti 40, socialni demokrati 12, nemški naprednjaki 1 mandat. Potrebno je 11 ožjih volitev, pri katerih je udeleženi 11 krščanskih socialistov, 9 socialnih demokratov in 2 svobodomiselnosti Nemca. Bivši minister grof Bylandt-Rheidt, oče volilne reforme, je podlegel socialnemu demokratu Bretschneiderju.

Linc, 15. maja. Izmed 11 mandatov so dobili konservativci 5, socialni demokrati 1. Potrebno je 6 ožjih volitev, pri katerih je udeleženi 5 „völkisch“, 2 socialna demokrata, 2 konservativci in 1 krščanski socialist.

Solnograd, 15. marca. Izmed 7 mandatov so dobili: nemški naprednjaki 1 (Sylvester), konservativci 4 (med njimi dr. Fuchs). Potrebni sta dve ožji volitvi.

Inomost, 15. maja. Na Predarlskem so vsi štirje kandidati krščanski socialisti.

Brno, 15. maja. V 30 čeških volilnih okrajih so bili izvoljeni: 4 kompromisni kandidati krščanskih socialistov in konservativcev, 3 socialni demokrati, 2 Staročeha, 1 agrarec. Potrebna je 20 ožjih volitev, pri katerih je udeleženi 14 socialnih demokratov, 11 klerikalnih kompromisnih kandidatov, 6 Mladočehov, 4 agrarci, 2 Staročeha, 1 realist in 1 samostojni kandidat. — V 19 nemških okrajih je bilo izvoljenih: 5 nemških naprednjakov, 2 nemška „völkisch“, 2 socialna demokrata. Potrebna je deset ožjih volitev, pri katerih so udeleženi: 7 socialnih demokratov, 3 naprednjaki, 2 Vsenemca, 1 agrarec in 1 samostojni kandidat.

Praga, 15. marca. Iz 75 čeških volilnih okrajev je znanih 69 izidov. Izvoljeni so: 4 Mladočehi, 4 agrarci, 17 socialnih demokratov, 1 Staročeh, 1 narodni socialist. Potrebna je 42 ožjih volitev, pri katerih je udeleženi: 32 socialnih demokratov, 17 agrarcev, 6 katoliških agrarcev, 9 narodnih socialistov, 11 Mladočehov, 2 državno-pravnika, 1 brezbarven (grof Sternberg), 1 klerikalec, 1 Staročeh, 1 re-

LISTEK.

Strahovalci dveh kron.

Zgodovinska povest.

(Dolge.)

XLIX.

Iskal je grofno po celem svet in ko jo je našel, je moral umreti. Narodna.

Na kraških tleh, blizu Cerovelj nad Devinom, je svoje dni stal lep prostoren gradič, zidan v starem laškem slogu, nekdanj last oglejskega patriarha. V tem prijaznem gradiču sta živela Kržan in Asunta dni neskaljene sreče in ljubezni.

Minula so že leta od njiju poroke in odkar sta se naselila v tem gradu in imela sta veselje z otroki. Stari vojvoda Dall Ferro je živel še vedno in tudi general della Croce, gospodarstvo pa sta vodila Tomo in Mara. „Na vsem božjem svetu ni tako srečnih ljudi, kakor v ceroveljskem gradu“ se je govorilo po vsi okolici.

Za dogodke po svetu so se ti ljudje le malo zanimali. Največ so jih še mikale novice o piratih, ki so se začeli nekaj let po bitki pri Lepantu zopet oglašati in so zopet de-

lali Turkom mnogo preglavice. Tako mogočni kakor svoje dni niso piratje nič več bili, niso imeli niti kaknega kralja Gjačiča, niti zadosti ladij. V Sredozemsko morje se sploh niso več upali, nego se omejevali na Adrijsko morje. Z beneško republiko so bili še vedno v tesni zvezi. Napadali so Turke na kopnem ter neusmiljeno plenili po turški Bosni, napadali pa še raje turške ladje v Adrijskem morju. Beneška republika, ki je imela v rokah pomorsko policijo na Adrijskem, ni nikdar storila piratom nič zalega, Avstrija jih je pa tudi podpirala po svojih močeh, saj so se vojskovali proti njenim sovražnikom.

Bilo je lepega jesenskega večera, ko se je na ceroveljskem gradu oglašal star menih. Bela brada mu je segala do pasa in dolgi beli lasje so mu padali na tilnik. Hodil je težko in komaj nosil vrečo, v katero je deval pri kmetih in gospodi nabrane milodare. Vodil pa ga je majhen deček, zakaj stari menih je bil brez oči. Globoki črnočrni očni jami sta bili prazni.

Asunta je sedela s svojimi otroci na grajskem vrtu, ko se je menih prikazal na pragu velikih vrat. Pogled na ta razorani obraz s praznimi

očnima jamama jo je navdal z grozo. Hitro je naročila Tomu, naj meniha primerno bogato obdari, potem pa se je umaknila v grad, da bi tujca več ne videla.

Čez nekaj trenutkov je prišel za njo Tomo.

— Milostiva gospa, je rekel Tomo, ta menih ne mara ne denarja ne živila, ne prenočišča, pač pa hoče z vami govoriti.

— Kaj mi hoče? se je začudila Asunta. Tako strašno izgleda, da se ga kar bojim.

— Revež je. Kdo ve, na kak način je prišel ob oči. Najbrž misli, da dobi od vas večje darilo, kakor sem mu jaz hotel dati.

— Pripelji ga torej, je odločila Asunta. Saj ni treba, da bi mu pogledala v obraz.

Kmalu je menih vstopil v sobo. Deček ga je peljal do stola in se oddaljil. Starec je držal palico z obema rokama naslonil nanjo glavo in čakal.

— Kaj želite od mene, čestiti oče?

Ko je menih zaslišal ta glas, je dvignil glavo in pozorno poslušal in njegov naguban obraz se je nekam razjasnil.

— Ste li vi vojvodinja Asunta Dall Ferro? je vprašal menih.

— Bila sem to, je veselo odgovorila Asunta, a že davno nisem več, danes sem srečna žena plemiča Andreja Kržana.

Menih je nekako težko sopeč nekajkrat pomigal z glavo, kakor bi hotel potrditi, kar je slišal, potem je naenkrat vstal s stola.

— In jaz sem Ladislav Gjačič.

Zatrepetala je Asunta po vsem životu, a ni se mogla ganiti in nobene besede ni mogla ziniti. Bleda kot smrt, kakor bi bila okamenela, je stala na svojem mestu in zrla v Gjačiča.

— O, ne bojte se me, Asunta, je prosil Gjačič. Potrpite z menoj le nekaj trenutkov. Nisem prišel kalit Vaše sreče. Ne, Asunta. Bodite usmiljeni in poslušajte me.

Asunta je v tem prišla k sebi.

— Kaj mi hočete? je vprašala s trdim glasom in odstopila nekaj korakov. To pač pojmite, da spomini, ki me vežejo na Vas, niso prijetni.

— Vem to in zato sem prišel sem. Že več kot deset let Vas iščem križem sveta. Prehodil sem vse grške otoke, prehodil vso Italijo, vso Dalmacijo in vso Istro, da bi Vas našel

in mogel v Vami govoriti. Otok Keos ki je bil moja last, so Turki zavzeli. Porušili so krasni grad, ki je bil namenjen Vam, Asunta, za prebivališče, ugrabili vse zaklade, ki jih je bil zbral moj oče in meni izžgali oči. Mučili so me tri dni tako strašno, da so mi v treh dneh osiveli lasje. Ko bi bili Turki vedeli, da sem Ladislav Gjačič, bi me bili gotovo umorili. Tako pa so mi pustili življenje.

Usmiljenje je obšlo Asunto. S tihim, mehkim glasom je rekla.

— Pomilujem Vas od srca.

— Hvala Vam za to besedo, je iskreno vzkliknil Ladislav Gjačič. V bitki, v kateri je bilo uničeno piratsko brodovje, sem jaz imel nalogo, da pokličem v slučaju nesreče na pomoč Benečane in rešim kar se da. Prisegam Vam Asunta, da nisem bežal, kakor se govori med pirati. Ali mi verujete?

Gjačič je te besede izrekel s takim poudarkom, da je Asunta spoznala, koliko mu je na tem, da mu verjame.

— Verujem Vam, je rekla Asunta in sree ji ni dalo miru, dokler ni dostavila: Ko sem izvedela za usodo Vašega brodovja, sem takoj rekla, da Ladislav Gjačič ni bežal.

